

Vaste Commissie voor Taaltoezicht
Warandeberg 4 – 1000 BRUSSEL

Brussel, 9 juli 2019

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Ons kenmerk: 51.049-51.050/II/PN

Betreft: twee klachten met betrekking tot het taalgebruik in de gemeenteraad

Mijnheer de Burgemeester,

In zitting van 5 juli 2019, onderzocht de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT), in verenigde afdelingen, twee klachten ingediend met betrekking tot het taalgebruik in de gemeenteraad van Ganshoren, met name :

1. het niet-voorzien van een vertaling in de gemeenteraad terwijl de Nederlandstalige vragen en tussenkomsten van de Nederlandstalige leden van de gemeenteraad meestal in het Frans worden beantwoord door de Franstalige leden van het College van Burgemeester en Schepenen.
2. het niet integraal tweetalig zijn van het proces-verbaal van de collegezitting van 22 januari 2019. Ook andere notulen van het College van Burgemeester en Schepenen zijn niet volledig tweetalig. De meeste agendapunten zijn eentalig Frans, enkele agendapunten zijn eentalig Nederlands. Ook de uitnodigingen voor de gemeenteraad zijn nooit volledig in beide talen opgesteld.

In uw brief van 21 maart 2019 deelde u het volgende standpunt mee:

“ (...) Wat het beantwoorden van de mondelinge vragen betreft, was het tot hertoe nooit een probleem geweest dat elke persoon in zijn eigen moedertaal ofwel de vraag stelde ofwel het antwoord gaf maar dit zal voortaan in beide landstalen gebeuren.

De processen-verbaal van het College zijn nooit volledig tweetalig. De voertaal van het College zijnde het Frans worden alle punten in het Frans behandeld uitgenomen als het over een Nederlandstalig persoon of instantie gaat, als een punt zowel Nederlandstaligen als Franstaligen aanbelangt en als een punt aan de toezichthoudende overheid dient overgemaakt te worden (...).”

* *

De gemeenteraad van Ganshoren is een plaatselijke dienst, zoals omschreven in artikel 1, § 1, van de bij koninklijk besluit gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (SWT) (zie: VCT-adviezen nrs. 1067 van 3 maart 1966; 1708 van 19 januari 1967).

Omdat de mondelinge betrekkingen in de schoot van de gemeenteraden niet uitdrukkelijk geregeld zijn in de SWT, is het mondelinge taalgebruik bij de debatten in de gemeenteraad vrij, zowel tijdens de geheime als tijdens de openbare vergaderingen (zie: VCT-adviezen nrs. 1526 van 22 september 1966; 37.205 van 31 december 2006; 40.147 van 15 mei 2009; 45.093 van 13 september 2013).

Verder zijn gemeenteraadsleden openbare mandatarissen waarvoor geen enkele wetsbepaling eist dat zij beide talen waarvan het gebruik erkend is in de plaatselijke diensten van Brussel-Hoofdstad, begrijpen of spreken (zie: VCT-adviezen nrs. 1708 van 19 januari 1967; 45.093 van 13 september 2013).

Welke taal ook gebruikt wordt in de debatten van de gemeenteraad, het taalverschil kan geen invloed uitoefenen op de normale werking van de gemeenteraad (zie: VCT-adviezen nrs. 1444 van 12 januari 1967; 30.316 van 18 maart 1999; 30.332-30.333 van 20 mei 1999).

De VCT heeft in haar adviespraktijk geoordeeld dat alle punten die op de agenda van de vergaderingen van de gemeenteraden staan ingeschreven, voor alle gemeenteraadsleden van belang zijn, ongeacht hun taalaanhorigheid (zie: VCT-adviezen nrs. 1526 van 22 september 1966; 1708 van 19 januari 1967; 22.140 van 13 december 1990; 30.316 van 18 maart 1999; 30.332-30.333 van 20 mei 1999). En dat in de gemeenten Brussel-Hoofdstad, elke gemeenteraadslid derhalve, om zijn mandaat normaal te vervullen, in alle gevallen, niet alleen de oproeping maar ook alle punten die op de agenda staan ingeschreven, evenals de verslagen en documenten die door het College aan de Raad worden overgemaakt, in zijn eigen taal moet ontvangen (zie: VCT-adviezen nrs. 1444 van 12 januari 1957; 1526 van 22 september 1966; 1708 van 19 januari 1967; 22.140 van 13 december 1990; 25.127 van 16 februari 1995; 30.316 van 18 maart 1999; 30.332-30.333 van 20 mei 1999; 31.119 van 14 december 2000; 32.066 van 12 oktober 2001; 33.130 van 14 maart 2002; 37.224 van 11 mei 2006; 40.195 van 30 oktober 2009; 45.093 van 13 september 2013).

In haar advies nr. 27.233 van 10 oktober 1996 heeft de VCT geoordeeld dat mondelinge en schriftelijke vragen, gesteld overeenkomstig artikel 84, § 3, van de gemeentewet, deel uitmaken van de uitoefening van het mandaat van een gemeenteraadslid, en dat een gemeenteraadslid zijn mandaat niet normaal kan vervullen wanneer hij of zij een antwoord ontvangt in een andere dan zijn of haar taal.

In haar advies nr. 30.136 van 18 maart 1999 heeft de VCT gesteld dat de moties die overeenkomstig artikel 97 van de nieuwe gemeentewet aan de agenda worden toegevoegd, op dezelfde wijze als de andere punten op de agenda, door alle gemeenteraadsleden moeten kunnen worden verstaan, opdat ze met kennis van alle zaken zouden kunnen stemmen.

Tot slot moet elke raadslid niet alleen in zijn taal (het Nederlands of het Frans) aan die debatten kunnen deelnemen, maar heeft ook het recht om een antwoord op zijn vragen in zijn

taal te ontvangen en bovendien het recht heeft om begrepen te worden door alle leden van deze raad, ook diegenen die zijn taal niet zouden kennen of spreken. Dit kan alleen als er iemand aanwezig is die voor de vertaling kan instaan, bijvoorbeeld een ambtenaar (zie: R.v.St. 13 november 1979, nr. 19.907; VCT 13 september 2013, nr. 45.093)

De bijkomende mondelinge toelichtingen van de agendapunten van de gemeenteraad door de bevoegde schepen moeten door alle gemeenteraadsleden kunnen worden verstaan, opdat ze met kennis van alle zaken zouden kunnen stemmen over de geagendeerde aangelegenheden. In een tweetalig vertegenwoordigend orgaan, zoals een gemeenteraad, kan dit alleen als er iemand aanwezig is die voor de vertaling kan instaan van de mondelinge inlichtingen, zoals een ambtenaar (zie: VCT-advies nr. 49.026 van 21 april 2017).

*
* *

Wat de klacht betreffende de mondelinge vragen en tussenkomsten in de gemeenteraad betreft oordeelt de VCT dat de hierboven beschreven adviespraktijk van de VCT niet werd nageleefd, aangezien, zoals blijkt uit uw brief, tijdens de vergaderingen tot hiertoe elk gemeenteraadslid in zijn eigen moedertaal ofwel de vraag stelde ofwel het antwoord gaf zonder dat er in een vertaling werd voorzien.

De VCT neemt nota van uw verklaring dat dit voortaan in de beide landstalen zal gebeuren.

Wat de klacht betreffende de uitnodigingen van de gemeenteraad betreft oordeelt de VCT dat elk gemeenteraadslid, in alle gevallen, de oproeping in zijn eigen taal moet ontvangen.

Zij stelt eveneens dat, naar analogie van haar vaste adviespraktijk met betrekking tot de documenten van een gemeenteraad in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, de procesverbalen van de collegezittingen in het Nederlands en in het Frans dienen te zijn opgesteld.

De VCT acht de klachten ontvankelijk en gegrond.

Een afschrift van dit advies wordt gestuurd aan de klager.

Hoogachtend,

De Voorzitter,